

کتاب‌شناسی ادبیات نمایشی

مهدی ابوالحسنی

www.ketab.ir

آغاز: بهار ۱۳۹۵

پایان: زمستان ۱۳۹۹

کتاب‌شناسی ادبیات نمایشی

مهدی بوالحسنی

نشر مهستان

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: قشقای

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۸۹-۲۴-۵

نشانی: خیابان شریعتی، نرسیده به طالقانی، کوچه نقدی، پلاک ۱۸، واحد ۱

همراه: ۰۹۱۲۵۵۰۷۴۹۹

تلفن: ۷۷۶۴۶۶۰۱

bmahistan@yahoo.com

www.mahistanpub.ir

@mahistan.pub

- سرشناسه : ابوالحسنی، مهدی، ۱۳۶۷-
- عنوان و نام پدیدآور : کتابشناسی ادبیات نمایشی/مهدی ابوالحسنی.
- مشخصات نشر : تهران: مهستان، ۱۳۹۹.
- مشخصات ظاهری : ۶۷۸ ص.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۸۹-۵۵۸۹-۲۴-۵
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- موضوع : نمایش--ایران -- کتابشناسی
- موضوع : Theater-- Iran -- Bibliography
- موضوع : نمایش-- کتابشناسی
- موضوع : Drama -- Bibliography
- رده بندی کنگره : ۵۷۸۱Z
- رده بندی دیویی : ۷۹۲/۰۱۶
- شماره کتابشناسی ملی : ۷۵۲۸۳۲۸
- وضعیت رکورد : فیبا

فهرست

پیشگفتار	۱۱
مقدمه	۱۳
فصل اول: مقالات	۲۵
۱- ادبیات نمایشی تطبیقی	۲۷
۲- جنبه‌های نمایشی آثار ادبی	۴۸
۳- ادبیات نمایشی کردک و نوجوان	۶۱
۴- ادبیات نمایشی عروسی	۶۸
۵- ادبیات نمایشی مقاومت	۶۸
۶- ادبیات نمایشی و نمایشنامه‌نویسی در جهان	۷۶
۷- اصول و مبانی و فنون نمایشنامه‌نویسی	۸۰
۸- اقتباس در ادبیات نمایشی	۹۶
۹- ترجمه آثار ادبیات نمایشی	۹۶
۱۰- بررسی و تحلیل و نقد آثار ادبیات نمایشی ایران	۱۰۰

- ۱۱- بررسی و تحلیل و نقد آثار ادبیات نمایشی جهان ۱۱۳
- ۱۲- کمدی و تراژدی ۱۴۲
- ۱۳- ادبیات نمایشی آیینی، تعزیه ۱۴۶
- ۱۴- تاریخ و پیشینه ادبیات نمایشی ۱۵۰
- ۱۵- متفرقه ۱۵۲
- ۱۶- نمایش، ادبیات نمایشی و نمایشنامه‌نویسی در ایران ۱۶۶
- ۱۷- نمایشنامه‌نویسان، آثار و اندیشه‌ها ۱۷۸
- فصل دوم: کتاب‌ها ۱۹۹
- ۱- ادبیات نمایشی تطبیقی ۲۰۱
- ۲- جنبه‌های نمایشی آثار ادبی ۲۰۳
- ۳- ترجمه آثار نمایشی ۲۰۸
- ۴- جایگاه و تأثیر داستان در نمایشنامه ۲۰۹
- ۵- ادبیات نمایشی آئینی و مذهبی ۲۱۰
- ۶- متفرقه ۲۱۱
- ۷- فنون نمایشنامه‌نویسی ۲۱۲

- ۸- کتابشناسی و فرهنگ نامه ۲۱۹
- ۹- کمدی و تراژدی ۲۲۲
- ۱۰- مبانی و اصول ادبیات نمایشی و نمایشنامه‌نویسی ۲۲۳
- ۱۱- نمایش، نمایشنامه‌نویسی و ادبیات نمایشی در ایران ۲۳۵
- ۱۲- نمایش و ادبیات نمایشی در جهان ۲۴۵
- ۱۳- نمایشنامه‌نویسان؛ بررسی و تحلیل آثار ۲۴۹
- ۱۴- نمایشنامه‌نویسی عروسی ۲۵۵
- ۱۵- نمایشنامه‌نویسی رادیویی ۲۵۶
- ۱۶- ادبیات نمایشی مقاومت ۲۶۰
- فصل سوم: پایان‌نامه‌ها ۲۶۱
- ۱- ادبیات نمایشی تطبیقی ۲۶۳
- ۲- جنبه‌های نمایشی آثار ادبی ۲۹۳
- ۳- ادبیات نمایشی کودک و نوجوان ۳۲۰
- ۴- ادبیات نمایشی مقاومت و دفاع مقدس ۳۳۳
- ۵- ادبیات نمایشی، نمایش و نمایشنامه‌نویسی در ایران ۳۳۸

پیشگفتار

نمایشنامه‌نویسی به عنوان یکی از انواع نثر ادبی با مضامین اجتماعی و انتقادی برگرفته از نمایش اروپاییان، با تأسیس دارالفنون در ایران آغاز شد و میرزا فتحعلی آخوندزاده اولین کسی بود که در این زمینه گام برداشت و نمایشنامه‌هایی به تقلید از اروپائیان با محتوای اجتماعی و وطنی به زبان ترکی نوشت و نیز میرزا جعفر قراچه داغی آن‌ها را به فارسی ترجمه کرد. پس از آخوندزاده، ابتدا میرزا آقا تبریزی سه نمایشنامه به زبان فارسی نوشت و رفته‌رفته گروه‌های نمایشی و نمایشنامه‌نویسان دیگر پا به این عرصه نهادند.

طی دهه‌های سی، چهل و پنجاه، ظهور گروه‌های تئاتری جدید و ترجمه آثار درام نویسان مشهور جهان، نمایشنامه‌نویسی ایران را در مسیر تازه‌ای نهاد و نمایشنامه‌نویسان خلاق چون استاد علی نصیریان، غلامحسین ساعدی، بهرام بیضایی، اکبر رادی، اسماعیل خلیج و بهمن فرسی پا به این عرصه نهادند و هریک در رشد و اعتلای نمایشنامه‌نویسی کوشیدند. در سال‌های پس از انقلاب، نمایشنامه‌نویسی پس از وقفه‌ای کوتاه، مجدداً رونق سابق خود را پیدا کرد. در طی این سالها صدها نمایشنامه‌نویس ظهور کردند اما طی دهه‌های اخیر، هنر نمایش متأسفانه سیری به سوی افول و غریبگی داشته است.

به طور کلی می‌توان گفت، نمایشنامه‌نویسی در ایران دارای فراز و نشیب بسیار زیادی در دهه‌های مختلف بوده است ولیکن همچنان در عرصه ادبی این مرز و بوم قامت برافراشته است. از این رو سیر تحقیقات گسترده‌ای در زمینه

نمایشنامه‌نویسی از ابتدا تاکنون در ایران صورت گرفته است که شامل مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتاب‌های بسیاری است و متأسفانه به درستی معرفی نشده و برخی از آن‌ها در هاله‌ای از فراموشی است.

در این کتاب کوشش کرده‌ام همه این تحقیقات را جمع‌آوری، طبقه‌بندی، معرفی و بررسی کنم و به این دریای عظیم ادبی، سامان بخشم. باشد تا مورد عنایت صاحب نظران و استادان گرانقدر قرار گیرد و دانشجویان و فعالان حوزه ادبیات نمایشی از این کتابشناسی بهره‌مند گردند.

جای دارد به رسم ادب و احترام، سپاس فراوان خود را تقدیم کنم به استادان بزرگوارم آقایان دکتر مرتضی رشیدی و دکتر حمیدرضا قانونی که همیار، مشوق و راهگشای من در پیمودن این مسیر طولانی و پر فراز و نشیب بوده‌اند. همچنین سپاس ویژه از پدر، مادر و خواهر مهربانم که اگر دست حمایت‌هایشان بر دوش این بنده کمترین نبود، این اثر به طبع آراسته نمی شد. بایسته و شایسته است نامی بیرم از خانم الهام باباخانی، ناشر و فعال فرهنگی که در امر چاپ و نشر، سخاوتمندانه مرا راهنما بودند و لذا قدردان عنایاتشان هستم. همچنین سپاسگزارم از خانم طاهره جعفری گهرویی و نیز تمام عزیزانی که به هر شکل بنده را در به انجام رسیدن این کتاب یاری کردند.

مهدی ابوالحسنی

آغاز: بهار ۱۳۹۵

پایان: زمستان ۱۳۹۹